

ἄνοιξε καὶ τοὺς τὸ ἔδειξε φάτσα μὲ τὶς βούλλες τῆς πρεσβείας.

... Ἐκεῖ τώρα, τὰ ὅσα τράβηξα, ἄσ' τα ! Ἦρθε τὴν ἴδια μέρα ὁ χασομῆς μὲ τὰ χασαπόπουλά του, καὶ μὲ ξέταξε, καὶ μ' ἔδειχνε, καὶ τὰ δασκάλευε ἀπάνω μου, καὶ κείνη κουνάγανε τὸ κεφάλι του, τάχα πὼς καταλαβαίνανε. Καὶ μιὰ ὥρα πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι μὲ μεταφέρανε στὸ χειρουργεῖο καὶ μοῦ σκίσαρε κρέατα καὶ μ' ἀνοίξανε, καὶ μοῦ σπάσανε παῖδια καὶ μοῦ τὰ πετάξανε, καὶ μοῦ θγάξανε ὑγρὰ καὶ μοῦ βάσανε φάρμακα, κ' ἔπειτα μοῦ βάσανε σωλῆνες, καὶ τὰ ὑγρὰ πού τρέξανε, μοῦ ἔλεγε ἡ Νότζ, ἡ νοσοκόμα, ἄλλο πρῶμα !... Μὰ δόξα νῆχει ὁ Θεός, σὲ πέντε μῆνες γύηκα ἀπ' τὸ Νοσοκομεῖο, καλὰ, κι ἄρχισα πάλι τὴ δουλιὰ, σιγὰ σιγὰ πρῶτα, μὲ τὸ κολάϊ, μὲ μικρὰ μερεμετιάκια σὲ περιβολάκια σπιτιῶν, κ' ἔπειτα ἄρχισα πάλι τὸ μεροκάματο, καὶ περιμένω νὰ ζήσω ἄκόμα κάμποσα χρόνια καὶ τότε πιά, πὺλ κούρασμένος, πὺλ γέρος, νὰ μπῶ μὲ ἡσυχία ἐδῶ μέσα, ν' ἀναπαυτῶ, σὺν τὸν παπούλη πού πέθαινε ὀγδόντα χρόνῳ, καὶ σὺν τὸν πατέρα μου, ἐβδομήντα.

(Στῆλλο φύλλο τελιώνει)

Ἰουλία Περσάνη

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

III

Στὴν Πόλιν, ἡ Κυριακάτικη ἐκδρομὴ εἶναι γενικὴ, συνηθισμένη, κι ἀπὸ τίς πὺλ εὐχάριστες ἡ ἐκδρομὴ στὰ Πριγκηπόνησα.

Ἐμεῖς πηγαίναμε ταχτικά τὸ Σάββατο καὶ γυρίζαμε μὲ τὸ πρῶνὸ βαποράκι τῇ Δευτέρᾳ.

Ἐχετε κέφι νὰ περάσετε καὶ σεῖς δυὸ τρεῖς μέρες μαζί μας ; Ἀξίζει τὸν κόπο, σᾶς τὸ βεβαιῶνω, ἀφοῦ μάλιστα δὲ θὰ πάθετε σεῖς ἐκεῖνο πού πωθαίναμε μεῖς ταχτικά — νὰ μείνετε δηλ. πανὶ μὲ πανί ! Ὅσα κι ἂν λογαριάζαμε πὼς θὰ μᾶς πᾶνε, δὲ φτάνανε ποτὲ τὰ λεφτά μας -- τέτλια καταθόδρα γιὰ χρημεῖα εἶναι τὰ Πριγκηπόνησα τῆς Πόλης !

Τὸ ταξίδι ἀπὸ τὸ Γιοφύρι στὴν Πρίγκηπο κρατᾶει δυὸ ὥρες κ' ἓνα τέταρτο. Θὰ διαλέξουμε μιὰ μέρα χωρὶς Ἰουλιὰ. γιὰτὶ ἄλλιῶς θὰ κακοπεράσουμε. Βλέπετε, πὼς τὰ πράγματα σ' αὐτὸν τὸν κόσμον ἀλλάζουνε ὀψι, κατὰ τὸ «φύσημα τοῦ ἀέρος». Ἐτσι κ' ἡ θάλασσα τοῦ Μαυροῦ εἶναι ἀπὸ τίς πὺλ ἰδιότροπες. ἔχει ὅμως ἓν σταθερὸ σημάδι γιὰ γνώριμα -- σὰ φυσᾷ βοριάς εἶναι ἡσυχὴ καὶ καλοταξίδευτη, σὰ φυσᾷ νοτιάς -- οὐφ ! παράτα την...

Θάλασσα ἰδιότροπη ! Γιὰτὶ ἓνας ἀέρας, ἓνα φένημα, νὰ σ' ἀλλάξει τόσο ; Πολλὲς φορὲς σὲ παρομοιάσανε μὲ τὴ γυναῖκα. Μὰ νὰ μποροῦσε ὅμως κανεὶς νὰ ξαίρει πὼς θὰ βρεῖ τὴ γυναῖκα του, σὰ γυρίσει σπίτι του, ἀπὸ τὸν ἀέρα πού φυσᾷ ;

Μὲ τὸ καθάριον βοριάδι θὰ σᾶς προσκαλέσω νὰ κάτσουμε στὴ μύτη τοῦ βαποριοῦ. Ἐκεῖ γιομίζουμε τὰ πνεμόνια μὲ φρέσκια ἀρμύρα, καὶ δυνεμώνουμε τὴν αἴσθησιν τῆς υγιείας καὶ τῆς χαρᾶς.

Ἡ μύτη τοῦ βαποριοῦ σκίζει τὰ νερά, δελφίνια κηδᾶνε γύρω, ὁ κόσμος πού μᾶς τριγυρίζει βρίσκει-

ται σ' ἓνα θεληματικὸ ξεκούρασμά ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐβδομάδας. Καλοσύνη κυριαρχεῖ, καλοσύνη, γιὰτὶ ὁ κόσμος γύηκε νὰ ξεκουραστεῖ καὶ νὰ ξεδῆνει. Οἱ κακίες περιμένουνε στὸ γραφεῖο γιὰ τὴ Δευτέρᾳ, πού ἀρχίζει ὁ σκληρὸς ἀγῶνας -- ἡ κούραση, ἡ ψευτιά, τὸ κέρδος, οἱ κακίες.

Ζυγώνουμε στὴν Πρώτη, στὴν Ἀντιγόνῃ, στὴ Χάλη, καί, τελευταία, στὴν Πρίγκηπο.

Νηράκια πευκοφυτεμένα, δροσερά, τὸ ἓνα πὺλ δασωμένο ἀπὸ τῶλο, ὡς πού φτάνουμε στὸ μεγαλύτερο καὶ ὠραιότερο -- τὴν Πρίγκηπο.

Περνώντας τὴ Χάλη, εἶδαμε καὶ τὰ μεγάλα σκολειὰ, τὴ Θεολογικὴ καὶ τὴν Ἑμπορικὴ.

Μόλις θυγῶμε -- σιγὰ καὶ ζουληχτὰ, γιὰτὶ τὸ πλῆθος εἶναι ἀσφυκτικὸ -- μᾶς περιμένουνε ὅλα τὰ κοριτσόπουλα τοῦ νησιοῦ σὲ παράταξη, δεξιά κι ἀριστερά, στὴν ἀποβάθρα. Καὶ λίγο πὺλ πέρα ἔχουμε τὴν ἀριστοκρατικὴ «παράταξη» κοριτσιῶν, κατὰ τὸ πὺλ τὸ Ξενοδοχεῖο τῆς «Debatquaderre». Οἱ δυὸ παράταξεις διαφέρουνε μονάχα σ' αὐτό : Τὸ λαϊκὸ κορίτσι σοῦ γελᾷ καὶ σὲ τραβᾷ μὲ εὐκρίνεια, τολμηρὰ, θεληματικὰ, φυσικά. Ἡ ἀριστοκρατίσσα ὁμως ἀναγκάζεται νὰ περιοριστεῖ σὲ μιὰν ἀδιύρροην τάχῃ ἐπιδειξὴ λούσου καὶ χάρης, καὶ σὲ κρυφὰς λοξὲς ματιὰς στοὺς νέους πού βγαίνουνε ἀπὸ τὸ βατόρι. -- Ἐκεῖνες, καλέ, δὲν κατεβήκανε γιὰ νὰ δοῖνε τὸν κόσμον... Ἀ μὰ ! Ἐτ' ἔχῃ νᾶναι καί...

Τώρα, πὼς θὰ περάσουμε τίς τρεῖς μας μέρες ; Σάββατο, Κυριακὴ, Δευτέρᾳ ! Ναί, μὰ εἶναι καὶ Σάββατο νύχτα καὶ Κυριακὴ νύχτα. Λοιπὸν μᾶς κινεῖ πέντε μέρες τὸ ὅλον -- γιὰτὶ δὲ φαντάζεστε, βέβαια, πὼς ἤρθαιε δῶ γιὰ νὰ κοιμηθῶμε...

Πᾶμε στὸ Hôtel de Debatquaderre -- «Occupées -- Monsieur et Mes dames». Δὲν εἶχε θέση καλὰ, παραπάνω. Ἀνεβαίνουμε τὸν ἀνηφορικὸ δρόμον, παίρνουμε μιὰ δικτορία, ψάθινο ἐξοχικὸ ἀμαξάκι, καὶ πᾶνουμε τὰ ξενοδοχεῖα κατὰ σειρά.

Hôtel des Etrangères -- Μάλιστα, ἔχει τρία δωμάτια -- Ὡραία, καὶ μεῖς αὐτὸ θέλουμε ! -- Εἴκοσι λίρες τὸ ἄτομον μὲ τροφή. -- Ἀ, ἐδῶ σκοντάψαμε, καὶ μάλιστα ἀπ' τὸ πρῶτον σκαλοπάτι. Χμ, χμ... Βλέπετε ὅλα εἶναι καλὰ, ἀλλὰ ἐμεῖς θέλουμε νὰ τρῶμε ὅπου βρεθῶμε, θέλουμε ἐλευθερίαν κινήσεων... Ἀὐτὸ δίνετε δωράτια μόνο, χωρὶς φαγί ;

-- Ὅχι, κυρία μου, ὁ κανονισμός, βλέπετε... πὺλ εὐχαρίστως, διότι εἰσθε τόσοον γνωστοί. ἀλλὰ... θὰ ἐγίνετο κακὸν προηγούμενον...

Μ' ἄλλους λόγους, τράβῃ κορδέλλα...

Ἀ, νὰ μιὰ Pension de famille Οἰκογενεικὸν ἄστυον, -- πᾶει νὰ πῇ θὰ σέβεται τὸ πούργι τοῦ «Μπαμπᾶ» περισσότερον ἀπὸ τῶλλα.

Ἐδῶ δούλεψε κατεργαριά. Πρῶτα ἔγινε διανομὴ ρόλων. -- Λοιπὸν, σταθῆτε, παιδιά. Ἐγὼ εἶμαι ἡ μαμά, ποὺ θὰ γίνῃ παμπιάς ; Διαλέγουμε ἓν ἓν ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἐθελοντὰς τῆς παρέας μᾶς γιὰ τὸ σοβαρὸ ρόλον. Λοιπὸν, ὁ μπαμπάς, ἡ μαμά, τὰ παιδιὰ, δυὸ, ἡ ἀνεψιά καὶ ὁ... ἀνεψιός, καὶ ἡ ὑπηρέτρια.

Ἀφίνουμε τὰ παιδιὰ, τὰ μετ' ἑκάςτῃ καὶ τὴ δούλην στὸ Etrangères προσωρινῶς, καὶ προχωροῦμε στὴν Πανσιὸν μὲ τὸ πὺλ μελίσσιον καὶ εἰρηνικὸν ἔφος.

Τὸ στρατήγημα πετυχαίνει. Μᾶς δίνουν τρία δω-

μάτια στο δεύτερο πάτωμα, με κουνουπιέρες, με περιποίηση, άνεση.

Ρωτάμε. — Έχετε φαγί μέσα;

—Μάλιστα, όχι πάντοτε υποχρεωτικό. Φυσικά προτιμούμε να τρώτε μέσα.

Το οικογενειακό συμβούλιο αποφασίζει να παίρνουμε πρόγευμα μέσα στην Πανσιόν — πρώτο άρθρο της συνθήκης για εξευμενισμό — όχι τώ λίρες τη βραδιά τὰ τρία δωμάτια!

“Αξιζε να υπογραφεί αυτή η συνθήκη ακόμα και με σκληρότερες παραχωρήσεις.

“Ο «άνεψιός» μου τρέχει και φέρνει τὰ παιδιά και τις άποσκευές. Τὸν κατεργάρι. . . Τὰ φέρνει με τόσο διπλωματία, πὸν οὔτε μᾶς πήραν πρέφα. “Α, όλα κι όλα. . . μὰ οἱ μεγάλες οικογένειες είναι μιὰ ἀντιπάθεια τῶν ξενοδόχων.

Σιάζουμε λιγάκι τὰ πράματα και περνᾶμε ἀπὸ ἐνὶ ροῦχο «τῆς φωτιάς» ἢ μᾶλλον και τῆς φωτιάς και τοῦ νεροῦ, και τῆς ρετσίνας. Γιατὶ μὴν ξεχνᾶτε πὼς θὰ παλαίψουμε και θὰ βουτήξουμε σ’ ὅλα τὰ στοιχεῖα, μιὰ πὸν ἤρθουμε δὴ σὴν Πρίγκηπο.

“Ὡς πὸν νὰ ντυθοῦμε, ὁ «Μπαμπὰς» εἶχε φέρει τὰ γαϊδουράκια. Μᾶς εἰδοποίησαν ἄλλως τε μονάχα τους, και εἶτανε περιττὸ νὰ τρέξει και κείνος ἰδρωμένος νὰ μᾶς τὸ πῆ.

—Γρήγορα, παιδιά, τόσο ὥρα εἶναι πὸν εἴμαστε ἔτοιμοι. . .

—Καλά, λοιπόν, δὲ σᾶς ἀκοῦμε, θαρρεῖς, τόσο ὥρα;

Μιὰ ἑκτακτη γαϊδουροεκατοστρατεία. Σὲ λιγότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα εἴμαστε σὴ Γλώσσολ.

Θέ μιν, τί γίνεται αὐτοῦ! Τὰ πνῦκα πλημμυρίζουν ἀπὸ κοσμάκη πὸν διασκεδάει. Χαλιά ρηχμένα πᾶν σὴς βελόνες τοῦ δάσους, κούνιες, λατέρνες, φῶξ-τρότ, φαγιά, μύρες, μεζέδες, γιαντζηδες. . .

“Ἡ «Γλώσσα» ἔξῃχει, δασωμένο ἀκρωτήρι μέσα σὴ θάλασσα, και σχηματίζει μαζί με ἕνα ἄλλο ἀκρωτήρι, κόλπο βαθύ.

“Εκεῖ γίνονται τὰ μπαίν-μίζτ, ζωηρά και παιγνιδάρικα, και οἱ θαρκοῦλες πηγαίνερχουνται με τολμηροὺς νεαροὺς ἐξερευνητές.

Παίρνουμε και μεῖς τὸ σχετικὸ μπάνιο, τί νὰ γίνει; *A la guerre comme à la guerre!*

“Αλλά, χωρὶς νὰ θέλω, θγάξω ἀλάκερη κατήχηση σὲ δυὸ νέους πὸν βρεθήκανε ἄξαφνα μπροστὰ σὴ μικρούλα τῆς παρέας μας και τὴν τρομάξαν. Εἶχον ἔλθει υποβρυχιακῶς, με μακροβούτι, και μοῦ τὸ ἐξηγήσανε εἰνευικά, ἀγγίζοντας τὸ βρεγμένο τοῖς κεφάλι σὴ θέση τοῦκαπέλλου πὸν θάγγιζαν με τὸ ἴδιο κίνημα—σὴν ξηρά.

“Ακούσατε ποτέ σας τρεῖς ὥρες μπάνιο; . . . “Ε, λοιπόν τρεῖς ὥρες κάναμε μέσα σὸ νερό! “Αἰθήθεια, πὸν θγαίναμε σὴν ἀμμουδιά και ξαναπέφταμε — και μπαίναμε σὴ βάρκα μας και τραβούσαμε κουπὶ και πάλι πέφταμε στάνονχτά, μὰ ὅλο μαζί βάσταξε τρεῖς ὥρες. . .

Φαντάζεστε πόσο φάγαμε ὕστερα. . . Καταβροχθίσαμε ὅλες τὶς προμήθειες πὸν εἶχαμε πάρει ἀπὸ τὸ

σπίτι μας γιὰ δυὸ μέρες — και φάγαμε κι ἄλλα τόσα ἀπὸ τὸ ξοχικὸ ξενοδοχεῖο.

Τὸ ἀπόγεμα κοιμηθήκαμε λίγο στὰ τσάμια, ὕστερα πήραμε δυὸ ἀμάξια, και κάναμε τὸ «μεγάλο γύρο». Στὶς ἑπτὰ φάγαμε βραδινὸ, ὕστερα κοιμήσαμε τὰ παιδιά και κατόπι πήραμε πάλι ἀμάξια με τὴ συμφωνία νὰ μᾶς στοματᾶνε ὅπου θέλουμε και νὰ μᾶς περιμένουνε δίχως λόγια.

“Αφοῦ σταθήκαμε σὲ δυὸ τρεῖς μεριές τοῦ νησιοῦ, και χόρεψε ἡ νεολαία τῆς παρέας μας, ἠκηρύξαμε, κατὰ γενικὴ ἀπαίτηση, ἀπὸ ὅλα τὰ ἐγκάσματα.

—Τράβα, ἀμαξά, τράβα. . .

Τὸ φεγγάρι εἶχε ἀψηλώσει, ὀλοστρόγγυλο, τὰ πνῦκα σκορπούσανε δυνατώτερη τὴν εὐχάριστη μυρουδιά τους μέσα σὴν ἡσυχία και δροσιά τῆς νύχτας.

“Εμεῖς, ἀποκλεισμένοι ἀπὸ τῆς μέρας τὴν ἐντονη ζωή, εἴμαστε πιά ἔτοιμοι νὰ ρουφήξουμε ὅλη αὐτὴ τὴν ὁμορφιά. Σταματήσαμε τὸ ἀμάξι και βγήκαμε και ξαπλώσαμε κάτου ἀπὸ τὰ πνῦκα. Σὲ λίγο τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ τραγοῦδι ἀκολούθησε ἄλλο, — πάψαμε και τὰ τραγοῦδια κι ἀρχίσαμε τὰ παραμύθια και βυθιστήκαμε σὲ σιωπὴ γλυκεῖα, γομάτη ἀπὸ τὸ ψιδύρισμα τῶν πνῦκων και τὸ φλοῖσθο τῆς θάλασσας. “Αξαφνα ὁ ἀμαξᾶς ἤρθε νὰ μᾶς θυμίσει τὴν ὥρα. Δυὸ μετὰ τὰ μεσάνυχτα! Θέ μου. . . Πὼς πέρασε ἡ ὥρα!

Τὴν ἄλλη μέρα κάναμε χρηματιστικὲς μελέτες.

—Βρὲ παιδιά, δὲ φτάνουν τὰ λεφτὰ μας νὰ φῶμε οὔτε σὸ *Debatquaderouite* σὴ «Γλώσσολ», μὰ οὔτε σὴν Πανσιόν. Λοιπόν;

—Πᾶμε σὸ Ρωσσικὸ. . .

Πήγαμε και παραγγείλαμε μπιρτέκια και πιπάτες τηγανιτές.

“Ὡς πὸν νὰ γίνουν, εἶδαμε Ρωσσικὲς ἐμφανίσεις, ὅσες θέλαμε. . . και δὲ θέλαμε. Ρωσσίδες χορεύτριες, χορεύαν με μιὰ εὐλυγισίᾳ μ’ ἕνα πάθος γιὰ τὴ ρυθμικὴ κίνηση, πὸν δὲν περιγράφεται. Μερικὲς, ὁμορφες κι ἀρχοντικές, νόμιζες πὼς εἶτανε ἀκόμα στὰ παλάτια τους και δαχόντανε καλεσμένους. “Άλλες πάλι εἶχανε φανερὸ τὸν τύπο τῆς γυναίκας πὸν θέλει τὸν εὐκολὸ ἔρωτα, τὸ πάθος, κι τὸ εὐκολὸ χρῆμα.

Κ’ ἔτσι, με τὸ τραγοῦδι, τὸ χορὸ τους, τὰ κάλλη τους, κάμαν τὴν Πρίγκηπο Κόλαση μαζί και Παράδεισο. . .

Σὰ φάγαμε, βγήκαμε νὰ κάνομε γύρο σὸ *Debatquadère*. Πήγαμε σὸ θέατρο, σὴν *Gazz-orchestra* Πεοπατήσαμε με τὸ πλῆθος. Οἱ νῦτες κ’ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ «Αἰβέρωφ» λάμπουν με τὶς ὥραιες θερινὲς στολές τους. Οἱ Ρῶσοι και οἱ Ρωσσίδες γεμίζουν τὸ ἔρραι με θόρυβο.

“Ἡ ὁμορφὴ και *mondaine* Πρίγκηπιώτισσα κυριαρχεῖ με τὴ σεμνὴ τῆς ὁμορφιάς, και μεῖς πὸν ἤρθαμε νὰ ξεσκάσουμε, τοὺς βλέπουμε ὅλους, τὰ ἀπολαμβάνουμε ὅλα, μὰ δὲ χωρίζουμε ποτὲ κι ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη παρέα μας.

Τὴν ἄλλη μέρα ξημέρωσε Δευτέρα πρωτὶ. Μετροῦμε πάλι τὰ λεφτὰ μας. Μᾶς μένουνε μόνο ὅσα φτάνουν νὰ γυρίσουμε στὰ σπίτια μας, με. . . δευτέρη θέση σὸ δατοράκι.

Βοσπορτίσσα